
APPROACHES TO CONTEMPORARY TOURIST ANIMATION ON THE BULGARIAN BLACK SEA COAST WITH FOCUS ON CHILDREN'S PARTICIPATION

Gergana Minkovska

Faculty of educational studies and the arts, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Sofia, Bulgaria,
g_minkovska@abv.bg

Abstract: Tourist animation is a service offered both in Bulgaria and throughout the world. Sports and entertainment activities offered in recreational centers (the so-called "animation") are a primary condition when people select a location for their annual leave or vacation. The purpose of this paper is to make an attempt in outlining the main approaches and practices of tourist animation realized on the Bulgarian Black Sea coast, as well as children's participation in animation practices. The term "animation" in Bulgaria is often associated with cartoons. "Tourist animation" differs in essence and therefore one of the tasks set forward in this paper is to clarify the meaning and define the essence of the term "tourist animation". The other specific tasks are: To explore the activity of animators and the participation in the offered animation activities of persons of different age categories; To conduct an interview with an active member of the animation team; To Draw conclusions. The observation was carried out during the summer season (August) of the past 2021 in a hotel complex located on the Bulgarian Black Sea coast. The offered animation program includes a variety of activities for both children and adults. Specific attention was paid to the sports activities, which in the period and place of study were stretching, water gymnastics, water polo, and zumba. As a result of the study, the following conclusions were made: Tourist animation is not educational and mandatory - its purpose is to contribute to a more pleasant stay and mood for the guests by providing the opportunity to participate in new sports activities and potentially create interest and desire for further practice; It can be argued that depending on the type of hotel complex and its guests, children are the most active participants in the offered sports activities; Incorporating an educational aspect further enhances the usefulness and effectiveness of this type of activity among children; One of the advantages is the opportunity for joint events for children and parents to participate in the sports activity together; By directly observing the participation in different types of activities, parents can gain a clearer idea of their children's inclinations and focus on the development and realization of their individual talents and abilities.

Keywords: tourist animation, children, parents, sports activities, vacation

ПОДХОДИ В СЪВРЕМЕННАТА ТУРИСТИЧЕСКА АНИМАЦИЯ ПО БЪЛГАРСКОТО ЧЕРНОМОРИЕ С АКЦЕНТ ДЕТСКО УЧАСТИЕ

Гергана Минковска

Факултет по науки за образованието и изкуствата, СУ „Св. Климент Охридски”, София, България,
g_minkovska@abv.bg

Резюме: Туристическата анимация е предлагана услуга както по света, така и в България. През време на годишен отпуск и ваканция голяма част от почиващите поставят въпроса за предлаганите в базите за отдих спортни и развлекателни дейности и така наречената „анимация” се явява търсеното условие. *Целта* на настоящия материал е да бъде направен опит за очертаване на основни подходи и насоки в туристическата анимация реализирана по Българското Черноморско крайбрежие и детското участие в нея. Терминът „анимация” в България често се свързва с рисуваните филми. „Туристическата анимация” се различава по същество и поради това една от *задачите* поставени в настоящия материал бе да бъде дефинитивно изяснено значението и да бъде определена същността на термина „туристическа анимация”. Другите определени *задачи* са: Наблюдение дейността на аниматори и участието в предлаганите анимационни дейности на лица от различни възрастови категории; Провеждане на интервю с действащ член на анимационен екип; Извеждане на изводи. Наблюдението бе реализирано през летния сезон (месец август) на изминалата 2021 г. в хотелски комплекс разположен на Българското Черноморие. Предлаганата анимационна програма включва разнообразие от дейности както за деца, така и за възрастни, като в настоящия материал е обърнато внимание на спортните активности, които в периода и мястото на изследване бяха: стречинг, водна гимнастика, водна топка, зумба. В резултат на проведеното изследване бяха направени следните изводи: Туристическата анимация няма обучаващ и задължителен характер, целта

й е да спомогне за още по – приятния престой и настроение, но у почиващите посредством предоставяне възможност за включване в нови и неупражнявани до момента спортни дейности може да бъде създаден интерес и желание за последващо практикуване; Може да се твърди, че според типа хотелски комплекс и гостите му с оглед посетители семейства с деца, детската аудитория е сред най – активните участници в предлаганите спортни дейности съобразени с възрастовите характеристики; Съобразяването с оказвания върху детската аудитория възпитателен ефект е задължително условие и предпоставка за още по – голямата полезност на този вид дейност; Като предимство може да бъде отбелязана възможността за съвместни прояви на деца и родители и взаимодействие в условия на спортна активност; Наблюдавайки пряко участието в различни видове дейности родителите могат да придобият по – ясна представа за интересите на децата си и да насочат внимание към развитие и реализация на индивидуалните им заложби и способности.

Ключови думи: туристическа анимация, деца, родители, спортни дейности, ваканция, отпуск

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Като вид дейност туристическата анимация е предлагана услуга както по света, така и в България. Годишният отпуск и ваканциите са дълго чакани дни за възстановяване и почивка. Известна е ролята им за възвръщане работоспособността и енергичността на индивидите. Наред с изискванията за удобство и комфорт на съответните бази немалка част от почиващите поставят въпроса и за предлаганите спортни и развлекателни дейности по време на отбиха си и така наречената „анимация” се явява търсеното условие, което да отговори на съответните нужди. *Целта* на настоящия материал е да бъде направен опит за очертаване на основни подходи и насоки в туристическата анимация реализирана по Българското Черноморско крайбрежие и детското участие в нея. За осъществяването ѝ са поставени следните *задачи*:

∨ Дефинитивно изясняване значението и определяне същността на термина „туристическа анимация”.

∨ Наблюдение дейността на аниматори и участието в предлаганите анимационни дейности на лица от различни възрастови категории.

∨ Провеждане на интервю с действащ член на анимационен екип.

∨ Извеждане на изводи.

2. МЕТОДИКА

Наблюдението беше реализирано през месец август, 2021 г. в хотелски комплекс ситуиран във ваканционно селище на Южното Черноморие в България и обхващаше ежедневен петдневен период. Капацитетът на базата бе изцяло запълнен, а основната група посетители - семейства с деца. Интервюто бе проведено с Димитър Павлов (действащ член на анимационен екип в посочения период) – 18 г., ученик в Национално училище по изкуствата „Добри Христов”, град Варна, изпълнител в симфоничния оркестър на училището с инструмент контрабас. За осъществяване целта на изследването бе получено съгласие от представителя на мениджърския състав на комплекса – Кремена Димова.

Давидов, Д. и Пеева, П. посочват, че „понятието трябва да отразява същността, съдържанието и обема на процесите, явленията и фактите” (Давидов, Д. & Пеева, П., 1995, с.4). Според <http://talkoven.onlinerechnik.com/> анимация е „1. *Спец.* Вид изкуство, което се занимава с теорията и практиката на рисуваните филми. 2. Съвкупност от рисунките в един рисуван филм”. На интернет адрес <https://bg.wikipedia.org/wiki/> е обозначено, че представлява „бързо последователно показване на образи на неподвижни елементи с цел създаване на илюзия за движение”. В България често с термина „анимация” се обозначава и туристическата анимация различаваща се по същество. За целта на настоящото изследване интерес представлява тълкуването на термина туристическа анимация, а именно „**туристическата анимация** е туристическа услуга, оказването на която въвлича туриста в активно действие. Тя е основана върху личния контакт на аниматора с туриста, върху съвместното участие на аниматора и туриста в развлечения, предлагани от аниматорската програма на туристическия комплекс” (<https://bg.wikipedia.org/>). Димитрова, Л. посочва, че „спортната анимация като базисен вид анимация в туризма е призвана да привлича туристите чрез предлагането на активен отбих, в основата на който са упражняване на спорт, рекреация и развлечения” (Димитрова, Л., 2019, с.15). Дейностите в аниматорската програма се реализират от професионално подготвени *аниматори* преминали курс на обучение и назначени на работа във фирми предлагащи анимационни услуги, с които конкретните хотелски бази и комплекси сключват договори. Големината на хотела, легловата база и заетостта ѝ са сред факторите определящи броя на ангажираните аниматори. След анализиране данните получени посредством проведеното интервю бе установено, че възрастта на членовете на анимационната група на конкретното място и период е между 18 и 25 годишна възраст.

Предлаганото анимационно разписание се осъществява шест дни седмично и включва разнообразие от дейности както за деца, така и за възрастни, като в настоящия материал е акцентирано на спортните активности (Фигура 1). Освен в информационните брошури намиращи се в стаите на гостите на хотелския комплекс, съобщения за спортните занимания и часовете на провеждане са поставени и на други видими от туристите места (асансьори), обявяват се както непосредствено преди започване на дейността, така и часове преди началото и от самите аниматори, които приканват посетителите за активно участие.

Фигура 1. Анимационна дейност – Димитър Павлов, Силвестър Стоянов (действащи членове на анимационен екип в разглеждания период)

3. РЕЗУЛТАТИ

Известни са ролята и значението на физическата дейност за здравословното състояние и работоспособността на индивидите. Нешева, И. посочва, че „все по-често се търсят разнообразни форми за ре-енергизиране и възстановяване от ежедневиия стрес“ (Нешева, И., 2021, с.62). Игнатова, М. казва, че „целенасочените занимания със спорт са доказали своето благотворно въздействие върху по-бързото приспособяване в личен и професионален план към постоянно сменящите се условия, което от своя страна спомага за по-голяма ефективност във всички направления от извършваната дейност“ (Игнатова, М., 2016). Доказано е ползотворното влияние на заниманията с физически упражнения не само откъм здравословен ефект, но и от възпитателен такъв върху хора в различни възрастови категории – деца, ученици, възрастни. Въпросите свързани с годишния отпуск се разглеждат от редица автори. Рачев, К. и кол. споделят, че „основни средства за активен отдих през почивките и празничните дни са физическите упражнения, спортната и туристическата дейност“ (Рачев, К. и кол. 1998, с.96). Давидов, Д. и Пеева, П. отбелязват, че „най-добър възстановителен ефект при провеждането на активна почивка може да се постигне чрез използването на многобройните форми и средства на физическата култура“ (Давидов, Д. & Пеева, П., 1995, с.43). Спортната дейност неминуемо е свързана със спазването на редица правила и изисквания и за практикуваните спортни дейности в анимационната програма това не е изключение. Структурата на заниманията се подчинява на общоприетата и съдържа подготвителна, основна и заключителна част.

Предлаганите спортни активности в периода и мястото на изследване бяха:

• **Стречинг;**

Думата „стречинг“ произлиза от английската „stretching“ и означава разтягане, опъване (Аладжов, К. 2001). Стречинг упражненията са много популярни и намират широко приложение (Фигура 2). Могат да бъдат изпълнявани както като отделна тренировка (в разглеждания вариант), така и в различните спортни дисциплини и форми на взаимодействие – урок по физическо възпитание и спорт и педагогическа ситуация по физическа култура, но задължително съобразени с възрастовите особености и степента на тренираност на участниците. Дишането при стречинг упражненията е свободно, спокойно и равномерно, не се задържа. При разтягането на мускулите не бива да се стига до болка. Разтягането се извършва постепенно и бавно. Препоръчително е използваната в заниманието музика да е нежна и спокойна.

Фигура 2. Демонстрация на стречинг упражнение от Димитър Павлов

∨ Необходимите *уреди и пособия*, а именно – постелки за изпълнение на упражненията за всеки участник в заниманието са осигурени от комплекса.

∨ Налични са подходящ *музикален съпровод и устройство за възпроизвеждане на музика*.

∨ Определен *начален час* в анимационната програма – 10.00 ч.

∨ *Място на провеждане* – свободно пространство около един от басейните.

• **Водна гимнастика;**

Изпълнява се комплекс от гимнастически упражнения във водна среда с неголяма дълбочина на фона на музикален съпровод. Демонстрирането на упражненията и обяснението аниматорите извършват извън водната площ заели място, на което движенията им са видими от всички участници. Музиката е бърза и динамична.

∨ *Необходими уреди и пособия* - нудълси (макарони) - спортни артикули предназначени за водна гимнастика (осигурени за всеки участник).

∨ Подходящ *музикален съпровод и устройство за възпроизвеждане на музика* – налични.

∨ *Начален час* – 17.30 ч.

∨ *Място на провеждане*: един от откритите басейни на хотелския комплекс.

Андонов, К. (2019) отбелязва, че „магията на гимнастиката е в нейното разнообразие от средства” както и възможността да присъства и в ежедневието ни (Андонов, К., 2019, с. 31).

• **Водна топка;**

Популярният колективен спорт включващ елементи на плуване и хандбал е също част от предлаганите дейности. За осигуряване спазването на правилата между двата отбора членовете на анимационната група влизат в ролята на съдии, а също и на играчи при необходимост.

∨ *Необходими уреди и пособия*: налични са изискуемите врати и топка.

∨ *Обявен начален час* – 16.00 ч.

∨ *Място на провеждане*: един от откритите басейни на хотелския комплекс.

• **Зумба;**

Зумба (Zumba) тренировката като вид актуално, харесвано и предлагано в множество спортни центрове през последните години групово занимание, логично присъства и в конкретния анимационен списък с физически активности. Създадената от Алберто Перез спортна дейност съчетаваща аеробни и танцови стъпки и такива от салса и други латино танци стъпки и движения печели все повече последователи както в световен мащаб, така и в България.

∨ Подходящ *музикален съпровод и устройство за възпроизвеждане на музика* – налични. Изпълнява се на характерната за този тип занимания музика.

∨ *Начален час* – 18.00 ч.

∨ *Място на провеждане*: свободното пространство до един от басейните.

Изброените спортни активности се провеждат ежедневно. В анимационната програма се предлагат и седмични такива. В годината на провеждането на Летните олимпийски игри в Токио, детската аудитория има възможност да участва в „Детска Олимпиада” с включени различни състезателни игри съобразени с възрастовите характеристики на участниците.

Предлагат се и тематични забавления, в които децата влизайки в ролята на откриватели и изпълнявайки различни дейности включително и двигателни, търсят съкровище.

4. ДИСКУСИЯ

Видно е, че подборът на дейностите е съобразен с характерните за сезона метеорологични условия и възможността за провеждането им на открито където естествените сили на природата – слънце, въздух и вода могат да бъдат целесъобразно използвани и съчетани с двигателната активност. Използването на наличната материална база, набавянето на необходимите уреди и пособия, индивидуалните умения и спортни интереси на членовете на аниматорската група също са сред важните фактори. При този вид дейност участието е по желание и е въпрос на умело ръководство съобразяването с възрастта, пола, способностите на участниците. С оглед безопасност от значение е и часовият пояс на заниманията, изборът на конкретно място на провеждане, позициониране на участниците и т.н. Характерна особеност на спортните анимационни дейности е, че най – често протичат на фона на музикален съпровод, който внася допълнително настроение и емоционалност.

От проведените наблюдения и интервю става ясно, че децата и учениците са сред най – активно участващите и в зависимост от заетостта на хотелския комплекс в различните дейности общият им брой варира между 10 и 30. Прави впечатление, че родителите с готовност откликват на покани за съвместна дейност с малките участници, а те от своя страна дейно подкрепят с възгласи възрастните в участията им в организиранияте състезания.

Организаторските умения на аниматорите също са от особена важност, особено в първите дни от пристигането на гостите на хотелските комплекси, които според мнението на интервюирания член на анимационен екип имат нужда от време, в което да се запознаят с предложенията и да свикнат с обстановката. След преминаването на този период участието и интересът към организиранията занимания се засилват и стават осезаеми. Децата и учениците от различни възрастови групи са сред най – активните участници освен в повечето предлагани дейности и при изпълнението на клубния танц, с който аниматорите поздравяват гостите, внасят настроение и поставят началото на анимационната програма за деня. Комбинация от стъпки и движения в съпровод на избрана популярна песен са сред първите неща, които малките посетители научават и танцуват по време на целия престой, обогатявайки арсенала си от движения. По думите на Димитър Павлов дейностите с музикален съпровод изключително много привличат децата и са много желани, което бе забелязано и по време на наблюдението. Сред игрите насочени към децата голям интерес и посещаемост регистрират „Музикален стол” и „Музикална шапка”. При всички предлагани дейности се спазват изискванията за обяснение правилата и критериите за отчитане на резултатите (на няколко езика в зависимост от националността на гостите на хотелския комплекс), демонстриране на игрите, пробно изиграване, в което не се отчита резултат.

5. ИЗВОДИ

1. Туристическата анимация няма обучаващ и задължителен характер, целта ѝ е да спомогне за още по – приятния престой и настроение, но у почиващите посредством предоставяне възможност за включване в нови и неупражнявани до момента спортни дейности може да бъде създаден интерес и желание за последващо практикуване.
2. Може да се твърди, че според типа хотелски комплекс и гостите му с оглед посетители семейства с деца, детската аудитория е сред най – активните участници в предлаганите спортни дейности съобразени с възрастовите характеристики.
3. Съобразяването с оказвания върху детската аудитория възпитателен ефект е задължително условие и предпоставка за още по – голямата полезност на този вид дейност.
4. Като предимство може да бъде отбелязана възможността за съвместни прояви на деца и родители и взаимодействие в условия на спортна активност.
5. Наблюдавайки пряко участието в различни видове дейности родителите могат да придобият по – ясна представа за интересите на децата си и да насочат внимание към развитие и реализация на индивидуалните им заложби и способности.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В съвременния динамичен свят, в който обездвижването е факт и подрастващите отделят все повече време за занимания на мобилни телефони, компютри, таблети и др., още повече и белязаната от пандемията от коронавирус година, в която се наложи обучение в електронна среда, нуждата от движение е все по-осезаема. Предлаганите организирани спортни дейности с незадължителен характер съобразени с възрастовите характеристики на участниците и правилата за безопасност по време на ваканция и отпуск са вариант и алтернатива за създаване на интерес и възможност за практикуване на различни физически активности.

ЛИТЕРАТУРА

- Аладжов, К. (2001). Стречинг. НИКС ПРИНТ ООД – 77 43 15. ISBN 954-90745-3-6.
- Андонов, К. (2019). Оптимизиране на учебните програми по гимнастика в училищното физическо възпитание при ученици от първи до шести клас. НСА ПРЕС, София, с. 31.
- Давидов, Д., & Пеева, П. (1995). Спорт за всички. НСА – Издателско-печатна база, София, с.4, с. 43.
- Димитрова, Л. (2019). Ролята на чуждоезиковото обучение в индустрията на спорта и туризма в свободното време. НСА ПРЕС, София, с. 15. ISBN 978-954-718-578-4
- Игнатова, М. (2016). Анализ на показателите за бързина и издръжливост при неспортуващи студентки. Сп. „Лека атлетика и наука”. С. No 1 (16), с. 86-92.
- Нешева, И. (2021). Българските народни танци в часовете по гимнастика в Национална спортна академия „В. Левски“. Международно научно списание „Смарт иновации в рекреативната (Wellness) индустрия и нишов туризъм“. Електронно издание - ВГ, том 3, бр.1, София, с. 62. ISSN:2603-493X (онлайн).
- Рачев, К. (1998). Теория и методика на физическото възпитание – част II. НСА ПРЕС, С. с.96.
- Информационна брошура на хотелски комплекс „Зорница сендс” (2021).
<https://bg.wikipedia.org/wiki/>
<http://talkoven.onlinerechnik.com/>